

Fri etablering införs i Stockholms primärvård

Ett husläkarsystem med fri etablering införs i Stockholms läns landsting från årsskiftet.

Den nya borgerliga landstingsstyrelsen i Stockholms landstinget antog förra veckan ytterligare principer för en inriktning mot »ökad mångfald av driftsformer«.

Strävan gäller hela vården, se LT nr 10. Det som landstingsledningen mest beskrivit hittills är primärvården, men

detaljerna är inte klara.

Fri etablering för husläkare införs från den 1 januari 2008.

Enligt beslutet i landstingsstyrelsen ska husläkaren »i normalfallet« vara specialist i allmänmedicin, men även geriatriker eller barnläkare kan förekomma. Uppdraget omfattar husläkarverksamhet med basal hemsjukvård minst kl 8–17, jourmottagning kvällar och helger samt psykosocial kompetens i form av psykolog eller kurator. En mottagning ska ha minst tre husläkare.

Områdesansvaret upphör och stockholmarna ska åter välja husläkare eller husläkarmottagning, privata eller landstingsdrivna. I båda fallen ska de först godkännas, »auktoriseras«, av landstinget. Det innebär ingen garanti om volymer, bara en rätt att erbjuda primärvård på villkor som landstinget bestämmer, och etableringen blir fri. Därför behövs ingen upphandling, menar landstinget, se LT nr 14.

Även personal som ännu inte knoppat av kan få aukto-

risation. Landstingets nya utvecklingskansli ska ge individuellt stöd, starta eget-kurser och hjälp att upprätta affärsplan. Affärsplanen ska säkerställa att entreprenören har »ett affärskoncept som är långsiktigt hållbart«.

Uppföljningar i form av rapporter, beställarrevisorer, tillsyn och patientenkäter är tänkta att möjliggöra jämförelser mellan olika mottagningar. En mottagning som visar sig inte följa auktorisationsvillkoren ska kunna förlora auktorisationen.

Ersättningssystemet ska bli enhetligt och proportionerna ändras mellan kapitation, besök och målrelaterad del. Kapitationsersättningen ska enbart ges för aktivt listade, och husläkarmottagningen får betala för sina patienters besök på annan mottagning eller på akuten.

Den socialdemokratiska oppositionen har ansett att planerna innebär en tvångsprivatisering.

Elisabet Ohlin

Många frågor obesvarade

En del av distriktsläkarna är positiva till privatisering, andra känner sig osäkra.

– Det är väldigt mycket som inte är klart än, säger Caroline Asplund, Distriktsläkarförbundets representant i Stockholms läkarförbund.

Den fackliga samverkan och insynen är alldeles för liten, anser distriktsläkarna.

Ersättningssystemet ska vara färdigt den 1 juli. Sedan ska mottagningarna ansöka om auktorisation. Caroline Asplund tror att viljan att knoppa av styrs mycket av hur ersättningssystemet blir.

Idag är hälften av vårdcentralerna privata. Många som har velat privatisera har gjort det. På Caroline Asplunds vårdcentral i Gustavsberg funderar man på hur man ska göra.

Distriktsläkarna hade hoppats på auktorisation av namngivna läkare, inte av mottagningar, för att minska risken för att bli uppköpt av ett vårdbolag. Å andra sidan vet man inte om den risken är så stor när systemet inte bygger på upphandling. Att vårdcentralen föreslås betala för besök på akuten är »orimligt«, enligt distriktsläkarna, men att psykosocial kompetens ska ingå i uppdraget är bra.

– Det har vi ett jättebehov av. ■

■ Mycket mer än ett husläkarsystem

»Utmaningsrätt« En fristående vårdgivare kan utmana landstingsdriven vård genom att erbjuda bättre kvalitet och/eller bättre pris vilket kan leda till upphandling.

En entreprenör kan få samordna hela vårdbehovet i ett område.

Landstinget kan delegera ledningsansvaret för vården genom ett managementavtal.

Kundvalsmodeller införs även för barnvårds- och mödravårdscentraler, fotsjukvård och logopedi.

Mona Boström ny landstingsdirektör

Ny landstingsdirektör i Stockholms läns landsting blir Mona Boström, efter beslut i landstingsstyrelsen förra veckan.

Stockholms läns landsting planerar nu för radikala förändringar som ska leda till ökad mångfald av utförare, bland annat ska så kallat kundval införas i primärvården. Och Mona Boström har stor erfarenhet av att införa kundvalsmodeller.

Mona Boström var landstingsdirektör i Halland under åren 2001–2006, under förberedelserna för den primär-

vårdsmodell som Halland införde vid årsskiftet och som många andra landsting nu sneglar på.

Dessförinnan var hon stadsdirektör i Nacka under hela 1990-talet, då kommunen införde kundval inom barnomsorg, skola och äldreomsorg.

– Jag tror att det har spelat viss roll, men jag tror att de valt ett modernt ledarskap som understödjer en positiv utveckling, säger Mona Boström.

Hur ser du för dig att Stockholms läns landsting ska utvecklas under dig?

– Man måste fokusera på det som är bra. Jag tror inte att organisationen är det enda avgörande.

Vad anser du om den kundvalsmodell för husläkare som landstinget planerar?

– En väldigt god ambition, men det är nog mycket jobb att göra innan alla pusselbitar sitter på plats. Av det jag sett tycker jag inte att allt riktigt hänger ihop. Det måste finnas någon som tar ett samlat ansvar för primärvården. Jag tycker inte att jag riktigt ser hur det ska gå till.

Elisabet Ohlin

Foto: Lasse Nyman, Landstinget Halland

»Jag tror att de valt ett modernt ledarskap som understödjer en positiv utveckling«, säger nya landstingsdirektören i Stockholm, Mona Boström.